

Koncert życzeń dla dziadków

Bibliografia:

- Źródło: Tadeusz Różewicz, *Koncert życzeń*, [w:] tegoż, *Niepokój. Wybór wierszy*, Warszawa 2000.
- Źródło: Agnieszka Bron, *O starzeniu i uczeniu się. Praca i miłość w jesieni życia*, [w:] *Edukacyjne, kulturowe i społeczne konteksty starości*, red. Małgorzata Malec, Wrocław 2011.

Polecenie 1

Zastanów się i nazwij uczucia, jakimi babcie i dziadkowie darzą swoje wnuki.

Ćwiczenie 1

Obejrzyj galerię zdjęć przedstawiających babcie i dziadków z wnukami. Na ich podstawie opisz, w jaki sposób dziadkowie mogą okazywać miłość swoim wnukom.

Źródło: pexels, domena publiczna.

Źródło: pexels, domena publiczna.

Źródło: pexels, domena publiczna.

Źródło: pexels, domena publiczna.

Źródło: tshrinivasan, licencja: CC BY-SA 3.0.

Źródło: pexels, domena publiczna.

Źródło: pexels, domena publiczna.

Polecenie 2

Źródło: zpe.gov.pl, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Czy wiesz, jaką muzykę lubią twoi dziadkowie? Jaką piosenkę można by było zamówić dla babci lub dziadka w [koncercie życzeń](#)? Uzupełnij tytuł piosenki i wykonawcę. Uzasadnij, dlaczego został przez ciebie wybrany właśnie ten utwór.

Tytuł piosenki

Wykonawca

Uzasadnienie

Przeczytaj wiersz Tadeusza Różewicza 'Koncert życzeń', a następnie wykonaj związane z nim ćwiczenia.

” Tadeusz Różewicz

Koncert życzeń

Opowiadanie babuni z kraju chrześcijańskiego

Chodzę po domu na czworakach
na palcach chowam się po kątach
udaję starą [salopkę](#)
miotelkę do zamykania

nie rzucam się w oczy w ten sposób
uśmiecham się do wszystkich
nawet do klamki słucham kroków

kiedyś wsadziłam palec do garnuszka
z miodem
odezwały się głosy trąb
sąd ostateczny
mdli mnie
z miłości
przedmioty mają zęby i pazury

ta szafa co stoi otwarta
to mamusia wasza i babcia
to krzesło
które przestawiają z kąta w kąt
to też babcia

Kochanej mamuni i babuni
w dniu sto pierwszych urodzin
dwustu lat życzą
syn synowa i wnuki

Źródło: Tadeusz Różewicz, *Koncert życzeń*, [w:] tegoż, *Niepokój. Wybór wierszy*, Warszawa 2000.

Ćwiczenie 3

Scharakteryzuj podmiot liryczny w wierszu Tadeusza Różewicza. Wymień na tej podstawie dwie części utworu, a następnie zatytułuj je.

Pierwsza część

Druga część

Ćwiczenie 4

Opisz, co robi i jak zachowuje się babcia. Zacytuj odpowiednie fragmenty wiersza.

Ćwiczenie 5

Nazwij uczucia, jakie przeżywa bohaterka wiersza w swoim domu.

Ćwiczenie 6

Wyjaśnij, jak rodzina traktuje babcię. Nazwij uczucia, którymi obdarza 'mamunię i babunię'.

Ćwiczenie 7

W której zwrotce bezpośrednio nawiązano do tytułu wiersza? Zaznacz prawidłową odpowiedź.

☐ w drugiej

☐ w trzeciej

☐ w piątej

☐ w pierwszej

☐ w czwartej

Źródło: zpe.gov.pl, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 8

Wyjaśnij, czy życzenia wyrażone w ostatniej zwrotce są szczere. Uzasadnij swoją wypowiedź.

Ćwiczenie 9

Przedstaw, jak powinni zachowywać się domownicy wobec starszych osób.

Zapamiętaj!

Ironia to taki sposób formułowania wypowiedzi, w której używamy słów w znaczeniu innym niż właściwy. Sens przekazu nie jest wyrażony wprost, ale zamierzony przez autora i rozpoznawany przez odbiorcę. Ironię można zasygnalizować również poprzez mimikę czy intonację głosu.

Ćwiczenie 10

Wyjaśnij, na czym polega ironiczny charakter podtytułu wiersza Tadeusza Różewicza.

Polecenie 3

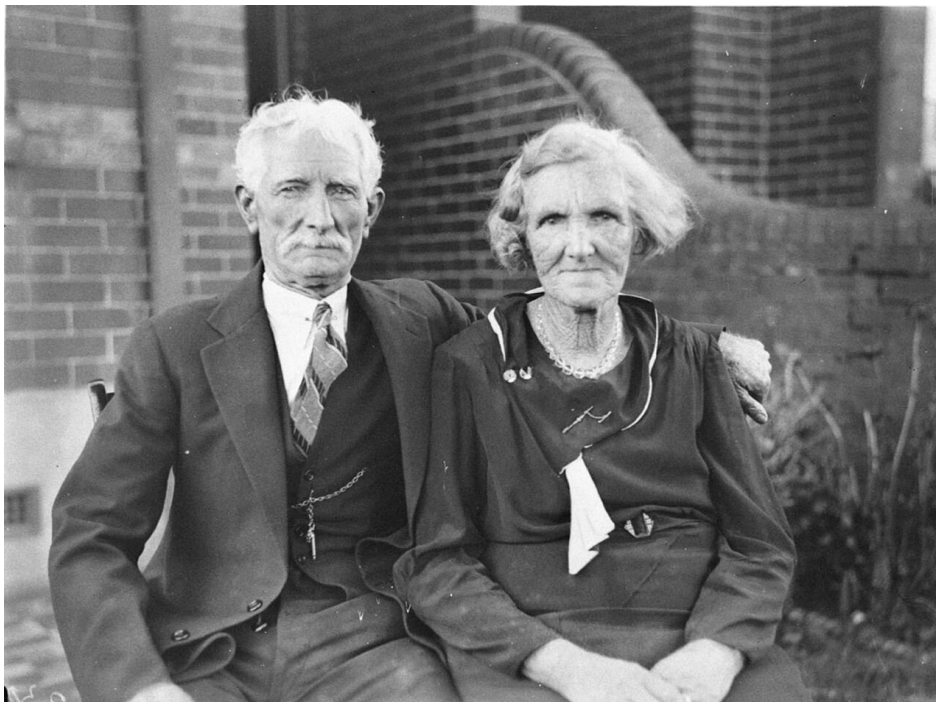
Napisz wiersz – wyznanie babuni traktowanej z prawdziwą miłością.

Polecenie 4

Na podstawie poniższych zdjęć scharakteryzuj dziadków dawniej i dziś. Podaj różnice i podobieństwa.

Źródło: domena publiczna.

Źródło: domena publiczna.

Źródło: domena publiczna.

” Agnieszka Bron

O starzeniu i uczeniu się. Praca i miłość w jesieni życia

Starzenie się jest procesem nieuniknionym, trwającym od momentu narodzin człowieka. Biologiczny wiek człowieka stale rośnie. Ostatnie stulecie przyniosło niesłychane możliwości dłuższego i bardziej zdrowego życia, co wynika nie tylko z dobrobytu, ale również z postępu medycyny, a szczególnie [gerontologii](#). [...] Sami starzejący się dorośli postrzegają proces starzenia jako coś, co napawa ich lękiem, i często czują, że są traktowani jako obciążenie dla społeczeństwa. [...] Starość nie przychodzi nagle, starości uczymy się, a uczenie to ma charakter biograficzny [...]. Okres starzenia się może być ważny, wartościowy i szczęśliwy. [...] Aktywność każdego rodzaju, czy to fizyczna, czy psychiczna, jest najważniejszym elementem/działaniem podnoszącym jakość życia. Tak też jest, kiedy wchodzimy w wiek starości i późnej starości. Dwie aktywności są chyba podstawowe w życiu ludzi, i to niezależnie od wieku – praca i miłość.

Praca i starzenie się

[...] Starsi chcą czuć się potrzebni, praca zawodowa lub inna aktywna działalność daje im takie poczucie i powoduje, że są fizycznie i psychicznie dłużej sprawni.

Miłość jako druga ludzka pasja

Praca jest tylko jedną z ważnych działalności człowieka, drugą równie ważną sferą ludzkiej działalności jest miłość. Bez miłości i bliskości życie byłoby ciężkie. Starzejąc się, potrzebujemy miłości, tak jak i w poprzednich okresach życia. Stąd różnego rodzaju działania, aby tę potrzebę zaspokajać. Nawet w późnym wieku potrzeba kochania

i bycia kochanym jest ogromna. Chodzi tu nie tylko o miłość do partnera, ale również dzieci, wnuków i przyjaciół. [...]

Jak dawać sobie radę ze starzeniem - 10 punktów

Na koniec chcę przedstawić w 10 punktach, jak można sobie radzić w procesach starzenia. Te punkty mogą dotyczyć każdego okresu życia, ale stają się szczególnie znaczące w jesieni życia:

1. Dostosowanie do punktów zwrotnych/przejsć i ich akceptacja lub wykorzystanie.
2. Tworzenie (wynajdywanie) małych, miłych zdarzeń i cieszenie się nimi - świadomość przemijania czasu.
3. Kochanie siebie - uczucie szczęścia/zadowolenia.
4. Związki z innymi - kontakty bliskie i odległe.
5. Pomaganie innym i wybaczenie; społeczne zaangażowanie.
6. Życie zgodne z przyzwyczajeniami, ale wciąż w poszukiwaniu nowych emocji w kulturze i naturze.
7. Pielęgnowanie sprawności fizycznych.
8. Pielęgnowanie sprawności umysłowych.
9. Rozwiązywanie problemów i ćwiczenie zdolności ich wykonywania - bycie aktywnym.
10. Siła napędowa - ciekawość i emocje.

Źródło: Agnieszka Bron, *O starzeniu i uczeniu się. Praca i miłość w jesieni życia*, [w:] *Edukacyjne, kulturowe i społeczne konteksty starości*, red. Małgorzata Malec, Wrocław 2011.

Ćwiczenie 11

Określ główną myśl powyższego tekstu.

Ćwiczenie 12

Odnajdź w tekście i wynotuj wyrażenia, które są synonimami słowa 'starość'.

Ćwiczenie 13

Rozważ, czy powyższy fragment jest tekstem publicystycznym, informacyjnym czy naukowym. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Ćwiczenie 14

Na podstawie tekstu opisz, co wpływa na dobre i szczęśliwe przeżywanie starości.

Polecenie 5

Spośród dziesięciu punktów zawartych we fragmencie *Jak dawać sobie radę ze starzeniem* wybierz dwa, według ciebie najważniejsze. Następnie zastanów się i opisz, w jaki sposób wnuki mogą pomóc babci lub dziadkowi wcielić je w życie.